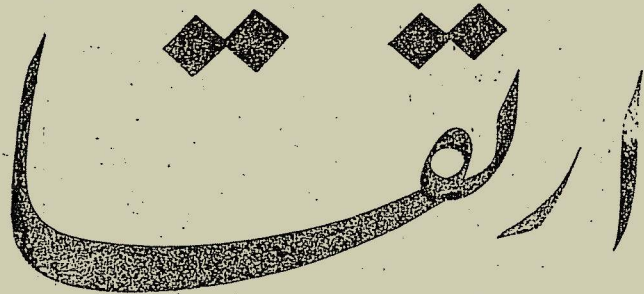

ادبیات ، فنون عسکریه و بحریه ،
وتألیخ و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نااقله و اکلنجی لی فقراتدن
باحث مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غزته تکه مدیری ظاهر بکه مراجعت اولنور

(ارتقا) تکه استانبول و طشره
ایچون بر سنه تکه آیلنسی ۳۲
غروشدور . پوسته پولی مقبولدر .
صنائی بالجمله ارباب قلمه آچیقدر . هر ای قلم
طوتان یازده بیلیر . مرکزی باب عالی
چاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

شمه دیلک جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

جاهد بك آياستقائوسدن قطع نظر
رغبت بيوروب رازده صاري يره كيتسه،
نه قدر بدايع طبعيه به تصادف ايدر.
خصوصيله يازين چير چير صويونده بولونسه
خواننده لرك:

«آقدي كولم صاري برده صوره»

شرقيسنى تغنى ايتدكلىنى ايشته،
كيم بيلير، نه قدر منبسط اولور، نه حيات
مخيلار يازار...

كلبكلى طوتنى ايچون ديكلره ايتكلىنى
ايليشدیره رك...

يويو... كلكلره دوقونمغه كلز،
اونلر بندير، اونلر بكا منحصردر،
اونلردن يىت ايتك حقي يالكز بكا
عائدر! حسين جاهد بك اوغلمز بيله
تسلیم ايدركه، عشوه كار حكايه سنه يازيلان
انتقادنامه ادبيده (!) بنم كلكلردن،
چيچكلردن باشقه هيچ برشيله اشتغال
ايتديكم اوزون اوزادى به اكلاتيلمشدر!...
... بلكه باشقه دليلكار يابه جقدى،
اوقدر طاشيوردى.

جزومه، جايدانلقى؟

«افك بوسرست منظره لرى...»
بورادهكى «سربست» «آچيق»
ديك اولاجق...

بهار ايله برابر قىلرنده نهفته برقورودال
چيچكله نيوردى.

شوعباردهك شيوه لسانمزه موافق
اولديغى كيم اثبات ايدرسه كندينه حيات
مطبوعاتى حاوى - برصباح غزته سى اهدا
اولونه جقدر.

«... اوصولون ماضيلرنده...»
صولون ماضى!... منكشه دغنى بخت
ايدىورسك، به مبارك!

«... برحرارت لرزه دار...»

ترجمه

تيرك برصباحاقلق!

«شىندى بوتون حياتلرني ياشيورلدى.»

ترجمه

شىمدى بوتون ياشايشلريني
ياشيورلدى.

«... لباس مهمل ايله...»

معمار معمار معمار!

«... يان يانه يورويشلرند هب دويماز
براحتياج تملك كنديسنى كوستيردى.»

معمار معمار معمار!

«... او كوچوك آياقلردن برپوسه فرارى
آلقدن...»

معمار معمار معمار!

«مفرط تووالترى، كسكين قوقولى
لوانطه ليله يو كوچوك آشيانه به براز بك اوغلى
حياتى سربيلر.»

معمار معمار معمار!

«قامچيلر انصافسز بر قهقهه كپي چاتلادى.»

ترجمه

قامچيلر مرحتسز، انصافسز برز
قهقهه كپي اورته يرندن ياربليويوردى!

«صوكره بوشمس قيربولارنده...»

شمسدر شمسدر شمس

معمار معمار معمار

«... خزائك شوكرلى بولوتلردن...»

سموانده تحته سيلسه لرده شوكرلى

بولوطلر براز تميزلنسه!...

«... كونشلى مملكتره اوچوب

كيتمشدر.»

كونشسز مملكته وارمى؟

§

امثالى مياننده اقتدار شاعرانه سى
مسلم اولان توفيق فكرت بك افندى
برادرمنك «رباب شكسته» عنوانيله بر
مجموعه اشعارى نشر اولوندى. «ادبيات

جديده كتابخانه سى» سرلوحه سى آلتنده
نشر آثاره اوزه نيلورسه، بارى بوكتا -
بخانهك برنجى كتابى «رباب شكسته»

اولماليدي. بوادبيات جديده (!!!) كتا -
بخانه سى برنجى كتاب اولق اوزره

«حيات مخيل (!!!)» نشر ايدرك
ده قادنلرك ماهيتنى ادبيات حقيقه طر -

فدارلرنيه اكلاتماماليدي، بزمده پاك و نزيه
اولان قلملرمنى صحائف تنقيده

يورمه ماليدي!

رباب شكسته بعض كوزل اشعارى
محتويدر. بر قسمنى ده شايان تدقيق كورو -

ليور. صيره سى كلدكجه، تدقيقات ادبيه
ستونلرند بومجموعه اشعار ايچون بيان

مطالعه ايدم جكر: كوزلنه كوزل، چير كينه
چير كين ديه جكر.

«رباب شكسته» حقنده صباحده
حسين جاهد، ثروت قوننده محمد رؤف

امضاسيله ايكي مقاله كورولدى، بوتون
قارئن عثمانيهك تسليم ايدم جكلرى

وجهله، بوماضال لسان شعره بوتون
بوتون بيكانه قالدقلىرندن، بو آدملىر شمرندن

بحث ايتمكه صلاحيتدار اولمادقلىرندن،
تك توك اثرلريله ادعاى شاعريت ايدن

سيرت، فائق عالى بكلك «رباب
شكسته» حقندهكى مطالعات ادبيه يي محمد

رؤف وحسين جاهد بكلكره يازدير دقلىرينه
شاشارز!

محمد جلال

ملاحظات ادبيه

درت ياشنه كيرن يكي ادبيات جديدهك
باعث اولديغى مجادلاتى هر كس بيلير. بز

بويله غرضكارانه، خودبينانه مجادلاتده
بولونمايه جغز. يالكز تجدد پرورانك ده،

بوتجددى قبول ايتمكلر ده ايني، قضا،
كوزل، چركين آتارى بولونديغنى اثبات

ايتمكه چاليشه جغز. اول امرده تجدد
پرورانك شايان مؤاخذه اثرلرني تدقيق

ايچون ثروت قونك صوك سنه قو -
للكتسيونلرني قاريشديرديغمز زمان كيف

مااتفق بر منظومه يي الله آليورز. ايشته!
«غياى وجود» منظومه سنى اوقويهلم:

بعض قيرلرده كزركن كورور خشيتهله
برخوقور يردم بيريكمش متكدر برصو

انكرلكر، صولو جانلرله سولوكلرله طولو
بويارچهك نزاهت ادبيه ايله قابل

توفيق اوله مايه جغه حكم ايدويورميكز.
يالكز دوشونكر شاعر طوغرى سويله يور؛

سز هيچ اويله شى كورديكز مى؟
بر آز فن حيوانات كورنلر بواوچ

مخلوق عندى بر تصرفله قيرده بيريكمش
پيس برصويك ايچنه آتويورمزلر. اوت!

بوني سويله مك ايچون يا انكركى ياصويى
بيلمه مك لازمدر. ناظمك قدرت بلند

اديبانه سى وازهر جهب وقوف كليدى
بزي بوباده استغرابه دوشوريور. عجب!

بدايع پرستان زمان حقيقه قنه قولاق
اصمازلرمى؟ نه ايسه بز اوقومغه دوام

ايدلم:

قايناشان محشر منتن آجى برخشيتهله
تيرتير قلبي فقط قورتيله ماز كوزلر يكر

نظر ايتمكدن او مرآت سم آلوده به
سزى بر جاذبه آتش كيدر بچه سنه

بزه ايضاح ايدم بيليرميسكز؟ نيچون
كوزلرمن بك آز ذوق آميز واشتبا انكيز

اولان بومنظره دن قورتيلامايور؛ ظن ايدرمكه
دوچار اوله جغمز آجى برخشيت بزي اورادن

تبعيده، عطف نظردن بيله منعه كافيدر.
بو، تصديق ايدلمديكى خالده انساني بچه سنه

آلديغى تصور ايديلان قوه جاذبهك نصل
برجاذبه اولديغى تعين واثبات ايدلميدر.

بزه ايضاح ايدم بيليرميسكز؟ نيچون
كوزلرمن بك آز ذوق آميز واشتبا انكيز

اولان بومنظره دن قورتيلامايور؛ ظن ايدرمكه
دوچار اوله جغمز آجى برخشيت بزي اورادن

تبعيده، عطف نظردن بيله منعه كافيدر.
بو، تصديق ايدلمديكى خالده انساني بچه سنه

آلديغى تصور ايديلان قوه جاذبهك نصل
برجاذبه اولديغى تعين واثبات ايدلميدر.

زيرا بويله برجاذبهك وجودينه انسان،
ممکن دكل - مطمئن اوله مايور. بونقطه -

نك مجهول قالمسى تجويز ايديله مز. چونكه
صوكره بونك اوزرينه بر فلسفه - ياخود

بو كپي اوفق، ساده شيلره بوتعيرى قوللا -
نمقدن اجتناب لازمسه - بر فكر بنا ايديلور

بنا، كوزل؛ تمل چوروك. اوت! بشر؛
بلا توقف، اميدله، خشيتهله منتهى حياتنه

طوغرى كيدويور. هر كس بيلير وپك
طوغريدرد. لكن بو حقيقته وضوح

ويرمك ايچون اتيانه لزوم كوريلن مثال
نه دن بوفكره مبنى عليه اوله بيله جك

قوتدن محروم! قياس، طوغرى اولملى.
بن حالا كوزلرلك او محشر منته نظر ايتمكدن

قورتيله مامسنه ايتانه ميورم.
بشقه بر منظومه به كچلم:

بوروشوق خطلى شيشكين يوزينك
آچيلير شهبه لى بر صفوتله،

بونه ديمك؟ (شهبه لى صفوت)
تعييرندن شاعرك مقصدى نه در؟ ده قا -

دانلرك (معذور كورلسون بشقه بركله
بوله مادم) مدار تميزلى اولان بو كپي

تعييرات غريبه دن بعضيلرى يتون بتون
مغلق، وحق بويوك اختراعاتى اولانلرك

بيله اكلايه مايه جقلرى برطرزده ظهور
ايدويور. تعصبى برطرفه براقيرسقى، وجه

استعمالى قرينه دن منفهم اولان تعبيراتك
استعمالنده، ايجادنده بر معذور كوريله -

ميه جكنه حكم ايدم بيليرز. مثلا على -
الاطلاق (نور سياه)، تعبيرى كولونچ

وغير جائز اولورسه ده كوزل سياه كوزلردن
عكس ايدن شعاعانه نور سياه، ديمك

تجويز ايديله بيلير. زيرا سياه كوز قرينه سى
واردرد. هر كس بوتعيرلردن بو صورتهله

برشى آكلار.

بعض تعبيرات واردركه هيچ برقرينه -
سى اولماق حسيله كيمسهك اكلايه -

ميه جغنى ده قادنلرك ده آرى آرى
معناله حمل ايدم بيله جكي يولده اختراع

واستعمال اولونمشدر. ازجمله (شهبه لى
صفوت) (وفاسز كيجهك قويننده)

(روح طبيعت كپي مخور) بز آكلامايورز،
قرينه ده كورم ميورزه كولوب كچيورز.

فقط شوندن امينركه آرى آرى هانكى
ده قادانه صورلسه هپسى ده مختلف معنالر

ويرر. بونلرده ذكى، بو كپي تعبيراتى
اختراعه مقتدر آدملردر؛ نيچون اكلا -

مايورلر؛ ايشته صور يورز. (شهبه لى
صفوت) (وفاسز كيجهك قويننده)

(روح طبيعت كپي مخور) بز آكلامايورز،
قرينه ده كورم ميورزه كولوب كچيورز.

فقط شوندن امينركه آرى آرى هانكى
ده قادانه صورلسه هپسى ده مختلف معنالر

ويرر. بونلرده ذكى، بو كپي تعبيراتى
اختراعه مقتدر آدملردر؛ نيچون اكلا -

صفوت) نه ديمکدر؟ کيجه نيچون وفاسز ايمش؟ (کيجه نك قوئي) نره سيدر؟ (روح طبيعت) نه در؟ مخورلني نصل اولور؟

فؤاد نظمي

مقاله فنيه

[۴۵] نجي نسخه مزدن مابعد

génération

تناسل

(فيز يولوژیء تطبيقی نام اثر مک تناسل بحثدن قسماً مقتبس در)

حیات حیوانیه موقدر. شوساحه هستی اوزرنده انسان و حیوانات بر زمانه قدر پایدار اوله بیلوب آندن صوکره فنا بولورلر. محقق اولان بوانجم وعاقبتی انکار ایتک ایچون مجنون اولق اقتضا ایدر، بناء علیه هر حیوان شعله حیاتی منطقی اولمدهن نوع و جنسینه خاص بر صورتده تناسل ایلیمک مجبوریط طبیعی. سنده در. ایشته انسال حیوانیه نك بویله جه تسلسلی سایه سنده ذوی الحیات کره ارضده کامران اولوب کیتیمکده در. انسانلرک بعضیسی ذوق ذریتدن محروم اوله رق بکار یشامنی ترجیح ایلیمکده در. مع مافیه بواعیتد خلاف خلقتدر. حیوانات ایچنده امریقای جنوبیده متوطن شبیه الابل [۱] ده بویله ظن اولنور. کرچه لامالردن بعضلری انثای اهلیتده چفتلشمیور بر قسمی ده حیانتک پک چوق زمانلرینی دیشیسز اوله رق کچیر یورسده ده بوکی مستثنالر بتون قبیله بی سوق طبیعی تناسلی دن محرومیتله تعداد ایتدیره مز. (تناسلک مربوط اولدینی حسیات حیوانیه، سوقيات طبیعی، اسبوعی معلوماتده درج ایدلمکده در. اوراده بوخصوصه عائد اولق اوزره علم روح ازباب اختصاصی وطبیعیون ایله فیز یولوژیستلر آره سنده اوزون اوزادی به جریان ایدن مباحثات مهمه فلسفیه تذکار قلنه حق و نتیجه محاکمات دخی اومیانده علاوه اولنه جقدر) تناسلک انواعی میاننده کتب عتیقه ده برده — تناسل بنفسه [۲] — به تصادف اولنور. متقدمین، بطاقت اولان مجللرده ورا کد صولر

[۱] lama

[۲] génération spon'anée

دروننده انقاض حیوانیه و نباتیه نك تحلل و تقسیدن حیوانات سفلیه نك کندی کندینه تحصل ایلدیکنه ذاهب اوله رق — تناسل بنفسه — بی قبول ایدرلردی. لکن بوکون مولدی اولمدهن تولده اینانمغه ترقیات حاضره فیه مساعد اولمديغندن بوطرز تناسلیده بالطبع قبول ایده میز. فی الحقیقه حیوانات بیله بالذات تحدث ایده مز. شو حالده تناسل بنفسه تعبییری بوس بتون اونوقت قلغمز لازمدر. حکمای قدیمه نك ظن ایتدکری کبی عضویات سفلیه (ایسپورلر [۱] منطارلر، کوفرلر، میقروبلر، باسیلر، باقتیلر) یالکر ارض و میاهده دکل هوای نسیمیده دخی بیکلرجه ملیونلرجه موجوددر. ایشته خرده بینی اولان عضویات مذکوره بنفسه حصوله کلدکلیینه قناعت حاصل اولان حیوانات ابتدائی [۲] نك آنالریء بابالری، ووالدینی در. یوغورد و سرکه کبی تخمر نتیجه سی اولان موادک کیفیت اختارینه سبب حیوانات اولدینی محترم پاستوردن صوکره میدانده چقمشدر. قوقش میوه لرده، اکشیمش کوپورمش شروبلرده بیکلرجه میقروبلر حصوله کلپور. بونلر کندی کندیلرینه می پیدا اولیور؟ خیر! بو بحث صدمزک خارجنده اولوب همه غایت اوزون اولدینندن تفصیلاتی باقتر یولوژی ارباب اختصاصندن انتظار اولنور.

سارقودییه نك فوقده بولنان قعیقه [۳] لردن اعتباراً بالعموم حیواناتده تناسل پک متنوعدر. بونلرکده تفصیلاتی تاریخ طبیعی به عائد ایه ده مختصر آبوراده برقاج سوز سویلمکده فائده دن خالی دکدر:

[۱] spores بزیرات : میقروبلرک یومورطه.

لری دیمکدر

[۲] protozoaire

[۳] معلومدرکه جای استحضارات اسپنجیا.

ریجه منقوعدر. یعنی قایثار صو دروننده بر نباتک برمدت طوره رق — دملند کدن صکره — حاصل اولان مایه منقوع infusion دیرل آمیب کبی حیوانات دخی منقوعلر دررننده حصوله کلدیکی ایچون بوصف حیوانلره قعیقه infusoire دینشدر.

فورا منقیرلده بوصفدندر. بونلرک قیوکلری، مستحانات صدفیه سی دکنر کنارنده قوملر آره سنده مبدولدر.

سلسله مراتب حیوانیه ده تناسلک بر جوق نوعی وارددر: از جمله حیوانات صغیره اورتلرندن ایکی به بولونه رک (تناسل تجزئی [۱]) بر طاقلری ایه اوزر زرنده طومور جقلر پیدا ایدر (تناسل ترزری [۲]) یاورولرلر. حیوانات اسفنجیه نك [۳] تناسلری تجزئی اولوب پولیلرک [۴] و شریطیه [۵] نك تناسلری ایه ترزریدر.

اعضای تناسلی ذکور منی افراز ایدر. دیشیلر ایه بیضه (یومورطه) حصوله کثورر. اشو اعضای مختلفه بر معتاد آری آری اجساد حیوانیه ده بولنورسده بعضاً — پولپ و اکینوقو — قلرده اولدینی کبی — هر ایکی عضو تناسل بر وجودده مجتمعدرکه اولکیلرینه تناسل و حیدالجنس — dioïque = unisexe — ایکی جنیلرینه تناسل ذوالجنسین — hermaphrodite = monoïque sexuel — اطلاق اولنور بو ایکنجیسی نباتانده پک چوقدر. تناسل ذوالجنسینک — ناعمه و هلمتلرده اولدینی کبی — برنوعی ده وارددر. بونده اعضای تأیث و تذکیر عینی وجودده مجتمع اولدینی حالده ینه بر دیکریله چفتلشمکجه تلقیح و تولید ممکن اوله ماز. بناء علیه بونلرک هر ایکیسی ده متقابلاً منی افراز و قبول ایدر. یعنی هم تلقیح ایدر هم ملقح اولور مرور زمانله اعضای تذکیری فعالیتدن دوشرسه اووقت بر دیشی کبی ینه تناسلدن کیرو قالماز.

برده تناسل تیضی [۶] و تناسل توالدی [۷] واردر تیضی ده حیوان یومور — طلار بالاخره یومورطه دن یاورو حصوله

ارککلری اوتیه برویه منیسی افراغ ایدر. بونلر تصادفاً بولوشوب ملقح اولورلر.

بوجشمز حیوانات عالیه نك تناسله عائد اوله جقدرکه بوده بشه منقسمدر. برنجیسی چفتلشمه Accouplement مجامعت، Copulation دخی دینورایکنجیسی تلقیح ویا آشینمه fécondation اوچنجیسی حبل یعنی کبه لك Grossesse دردننجیسی وضع حمل، طوغور مق Accouchement بشنجیسی ارضاع، سود ویرمه allaitement:

حبل و وضع حمل فن قبایله ارضاع ایه بر جوق قوته علی الخصوص حفظ — الصحیه متعلقدر صره دوشرسه بونلرندن ده بحث اولنق اوزره بوراده آنجق چفتلشمه و تلقیحی تعقیب ایله جکنز. — مابعدی وار —

دوقور محی الدین

مدیری: محمد طاهر

ممدوح

معلومات — طاهر بک مطبعه سی

Génération Ovipar [۶]

Vivipar [۷] صاغ طوغور بیجی:

مولدالمی